ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ, ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ

Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΔΑΝΙΗΛ

Ὁ ἀνήρ ὁ ἀγαπητός

ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗ 2018

Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΔΑΝΙΗΛ
Ὁ ἀνὴρ ὁ ἀγαπητός

Κείμενα:

† Μιχαήλ Γαλανοῦ

«ΟΙ ΒΙΟΙ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ»

τεῦχος 12. Μήν Δεκέμβριος Σελ. 90-97

Ἔκδοσις Ἀπ. Διακονίας 1952

Σειρά:

«Ἁγιολογικά 11»

Copyright:

Ἱερά Μητρόπολις Καισαριανῆς, Βύρωνος καί Ὑμηττοῦ.
Λεωφόρος Φορμίωνος 83, Τ.Κ. 161 21 Καισαριανή
Τηλ.: 210.72.24.123
www.imkby.gr e-mail: info@imkby.gr

ISBN: 978-618-5390-08-2

Ἐκδοτική Παραγωγή

ΕΠΤΑΛΟΦΟΣ Α.Β.Ε.Ε.

Ἀρδηττοῦ 12-16, 116 36 Ἀθήνα
Τηλ.: 210.921.7513, 210.921.4820 • Fax: 210.923.7033
www.eptalofos.gr • e-mail: info@eptalofos.gr

Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΔΑΝΙΗΛ

Ὁ ἀνήρ ὁ ἀγαπητός

17 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Μνήμη τῶν ἁγίων τριῶν παίδων Ἀνανίου, Ἀζαρίου, Μισαήλ καί Δανιήλ τοῦ προφήτου.

Ὁ Δανιήλ ἤκμασε κατά τό τέλος τοῦ ἑβδόμου καί τάς ἀρχάς τοῦ ἕκτου πρό Χριστοῦ αἰῶνος. Ἀνήκων εἰς τήν φυλήν τοῦ Ἰούδα, ἐκ τοῦ βασιλικοῦ δέ γένους, ὑπῆρξεν ἐκ τῶν αἰχμαλώτων, οἵτινες ἤχθησαν εἰς Βαβυλῶνα τῷ 605 ἤ 606 π.Χ. μετά τήν ἅλωσιν τῆς Ἱερουσαλήμ ὑπό τοῦ Ναβουχοδονόσορ. Ἦτο δέ τότε κατά πᾶσαν πιθανότητα 14 ἐτῶν. Οἱ Ἀσσύριοι καί οἱ Βαβυλώνιοι ἐσυνήθιζαν νά προσλαμβάνουν ἐν τῷ παλατίῳ καί νά καταττάτουν εἰς τήν αὐτοκρατορικήν σχολήν γόνους τῶν ἡττηθέντων λαῶν, μέ προσπάθειαν νά τούς ἐμποτίζουν μέ τό πνεῦμα τό ἰδικόν των, καί τούς χρησιμοποιοῦν ἔπειτα εἰς τήν διοίκησιν τῶν ὑποταχθέντων ὁμοφύλων των. Αὐτό συνέβη καί ὡς πρός τόν Δανιήλ, ἔτι δέ τούς τρεῖς ἄλλους Ἑβραίους νεανίας, Ἀνανίαν, Ἀζαρίαν καί Μισαήλ, καταγομένους ὡσαύτως ἐκ τοῦ γένους τοῦ Δαβίδ. Αἱ πρόοδοί των εἰς τάς σπουδάς ὑπῆρξαν ἐξαίρετοι· ἡ δέ καθόλου σεμνότης καί εὔτακτος διαγωγή των ἐκέρδισε τήν ἐκτίμησιν καί τήν συμπάθειαν τοῦ Ναβουχοδονόσορ. Τό ἑξῆς δέ περιστατικόν ἀνύψωσε μεγάλως τήν ἐπιρ-

ροήν τοῦ Δανιήλ καί προσέδωκεν εἰς αὐτόν ἐξαιρετικήν θέσιν ἐν τῇ αὐτοκρατορικῇ αὐλή.

Ὁ βασιλεύς Ναβουχοδονόσορ εἶδεν ἐνύπνιον, περί τοῦ ὁποίου διέσωζε τήν πρωΐαν ἐντύπωσιν τινά, ὅτι ἦτο λίαν σπουδαῖον, ἀλλά τό ὁποῖον εἶχε σβεσθῆ ἀπό τήν μνήμην του. Ἀνήσυχος λοιπόν, ἀφοῦ ματαίως ἐπροσπάθησε νά ἀναμνησθῆ τό ὄνειρον, προσεκάλεσε τούς ἐν Βαβυλῶνι σοφούς Χαλδαίους καί ἐζήτησε παρ' αὐτῶν νά τοῦ εἰποῦν αὐτοί τό ἐνύπνιον. Ἡ τοιαύτη ἀξίωσις τοῦ Ναβουχοδονόσορ ἐστηρίζετο εἰς τήν ἰδέαν, ὅτι οἱ Χαλδαῖοι σοφοί, οἵτινες ἐφημίζοντο ὡς κατέχοντες καί μαγικήν τινα δύναμιν, ἠδύναντο νά ἐπιτελέσουν καί τοιοῦτο κατόρθωμα. Ἀλλ' ἐκεῖνοι κατεκυριεύθησαν ὑπό ἀμηχανίας, ἐδήλωσαν δέ ὁμοφώνως πρός τόν βασιλέα, ὅτι ὄχι μόνον ἐν τῇ αὐτοκρατορίᾳ του, ἀλλ' οὐδέ καθ' ὅλην τήν γῆν θά εὑρίσκετο ἄνθρωπος, ἱκανός νά κάμῃ τοιαύτην ἀποκάλυψιν.

Ὁ Ναβουχοδονόσορ, μέγας πολεμικός ἀνήρ, ἀλλά βαρύς καί αὐθαίρετος Ἀσιάτης, δέν ἠθέλησε νά ἀναγνωρίσῃ τό ὀρθόν τῆς ἀπαντήσεως. Διέταξε δέ νά κληθοῦν εἰς Βαβυλῶνα ὅλοι οἱ σοφοί τοῦ κράτους.

Ἕνεκα τῆς φήμης ἐπί σοφίᾳ, τήν ὁποίαν ἐν τῷ μεταξύ ἀπέκτησεν ὁ Δανιήλ καί οἱ τρεῖς ἄλλοι φίλοι καί σύντροφοί του, ἐζητήθη καί παρ' αὐτῶν νά ἀποκαλύψουν πρός τόν βασιλέα τό ἐνύπνιόν του.

Ὁ Δανιήλ παρεκάλεσε νά τοῦ δοθῆ προθεσμία· ἐγκλεισθείς δέ μετά τοῦ Ἀνανίου καί Ἀζαρίου καί Μισαήλ, ἀπηύθυνε μακράν προσευχήν πρός τόν Θεόν παρακαλῶν νά ἀποκαλύψῃ εἰς αὐτόν τό μυστήριον.

Ὁ Κύριος παρέσχεν εἰς αὐτόν τήν ἀποκάλυψιν ἐν ὁράματι νυκτερινῷ· ἐγερθείς δέ ὁ Δανιήλ χαρᾶς πλή-

ρης ηὐλόγησε τόν Θεόν τοῦ οὐρανοῦ καί εἶπεν· «Εἴη τό ὄνομα τοῦ Θεοῦ εὐλογημένον ἀπό τοῦ αἰῶνος καί ἕως τοῦ αἰῶνος, ὅτι ἡ σοφία καί ἡ σύνεσις Αὐτοῦ ἐστι. Καί αὐτός ἀλλοιοῖ καιρούς καί χρόνους, καθιστᾶ βασιλεῖς καί μεθιστᾶ, διδούς σοφίαν τοῖς σοφοῖς καί φρόνησιν τοῖς εἰδόσι σύνεσιν. Αὐτός ἀποκαλύπτει βαθέα καί ἀπόκρυφα, γινώσκων τά ἐν τῷ σκότει, καί τό φῶς μετ' Αὐτοῦ ἐστι. Σοί, ὁ Θεός τῶν Πατέρων μου, ἐξομολογοῦμαι καί αἰνῶ, ὅτι σοφίαν καί δύναμιν δέδωκας μοι, καί ἐγνώρισάς μοι, ἅ ἠξιώσαμεν παρά Σοῦ καί τό ὅραμα τοῦ βασιλέως ἐγνώρισας μοι».

Ἀμέσως ἔδραμεν ὁ Δανιήλ πρός Ἀριώχ, τόν ἔμπιστον αὐλικόν, καί διεμήνυσε πρός τόν βασιλέα, ὅτι ἀνελάμβανεν αὐτός νά εἰπῇ πρός τόν βασιλέα τό ὄνειρόν του. Ἡ εἴδησις μετεδόθη αὐτοστιγμεί πρός τόν Ναβουχοδονόσορ, παρευθύς δέ διέταξε νά εἰσαγάγουν πρός αὐτόν τόν νεαρόν Ἰουδαῖον.

Εἰσελθών ὁ Δανιήλ καί ἐρωτηθείς, ἄν πράγματι ἠδύνατο νά ἀναγγείλῃ τό ἐνύπνιον καί νά ἐξηγήσῃ αὐτό, ἀπεκρίθη ὡς ἑξῆς· «Τό μυστήριον, ὅ ὁ βασιλεύς ἐπερωτᾷ, οὐκ ἔστι σοφῶν μάγων, ἐπαοιδῶν, γαζαρηνῶν ἀναγγεῖλαι τῷ βασιλεῖ· ἀλλ' εἰ ἐστι Θεός ἐν οὐρανῷ ἀποκαλύπτων μυστήρια, καί ἐγνώρισε τῷ βασιλεῖ Ναβουχοδονόσορ, ἅ δεῖ γενέσθαι ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν· τό ἐνύπνιόν σου καί αἱ ὁράσεις τῆς κεφαλῆς σου ἐπί τῆς κοίτης σου τοῦτό ἐστι Βασιλεῦ· οἱ διαλογισμοί σου ἐπί τῆς κοίτης σου ἀνέβησαν, τί δεῖ γενέσθαι μετά ταῦτα· καί ὁ ἀποκαλύπτων μυστήρια ἐγνώρισέ σοι, ἅ δεῖ γενέσθαι. Καί ἐμοί δέ οὐκ ἐν σοφίᾳ, τῇ οὔσῃ ἐν ἐμοί παρά πάντας τούς ζῶντας τό μυστήριον τοῦτο ἀπεκαλύφθη, ἀλλ' ἕνεκεν τοῦ τήν σύγκρι-

σιν τῷ βασιλεῖ γνωρίσαι, ἵνα τούς διαλογισμούς τῆς καρδίας σου γνῷς. Σύ βασιλεῦ, ἐθεώρεις, καί ἰδού εἰκών μία· μεγάλη ἡ εἰκών ἐκείνη, καί ἡ πρόσοψις αὐτῆς ὑπερφερής, ἑστῶσα πρό προσώπου σου, καί ἡ ὅρασις αὐτῆς φοβερά. Εἰκών, ἧς ἡ κεφαλή χρυσίου χρηστοῦ, αἱ χεῖρες καί τό στῆθος καί οἱ βραχίονες αὐτῆς ἀργυροῖ, ἡ κοιλία καί οἱ μηροί χαλκοῖ, αἱ κνῆμαι σιδηραῖ, οἱ πόδες μέρος μέν τι σιδηροῦν, καί μέρος δέ τι ὀστράκινον. Ἐθεώρεις, ἕως ἀπεσχίσθη λίθος ἐξ ὄρους ἄνευ χειρῶν, καί ἐπάταξε τήν εἰκόνα ἐπί τούς πόδας τούς σιδηρούς καί ὀστρακίνους, καί ἐλέπτυνεν αὐτούς εἰς τέλος. Τότε ἐλεπτύνθησαν εἰσάπαξ τό ὄστρακον, ὁ σίδηρος, ὁ χαλκός, ὁ ἄργυρος, ὁ χρυσός· καί ἐγένετο ὡσεί κονιορτός ἀπό ἅλωνος θερινῆς· καί ἐξῆρεν αὐτά τό πλῆθος τοῦ πνεύματος καί τόπος οὐχ εὑρέθη αὐτοῖς· καί ὁ λίθος ὁ πατάξας τήν εἰκόνα, ἐγενήθη ὄρος μέγα καί ἐπλήρωσε πᾶσαν τήν γῆν».

Ἔκπληκτος καί θαμβωμένος ὁ Ναβουχοδονόσορ ἤκουε τήν ἀποκάλυψιν τοῦ ἐνυπνίου του ἐκ τῶν χειλέων τοῦ νεαροῦ Ἰουδαίου. Ἤδη αἱ λεπτομέρειαι τοῦ ὁράματος ἀνέκυπταν πλήρεις καί σαφεῖς εἰς τήν μνήμην του. Ἡ φανέρωσις ἦτο κατά πάντα ἀκριβής· ἀλλ' ἤδη διεκαίετο νά ἀκούση καί τήν ἐξήγησιν. Καί ὁ Δα-

νιήλ ἐξηκολούθησε· «Τοῦτό ἐστι τό ἐνύπνιον καί τήν σύγκρισιν αὐτοῦ ἐροῦμεν ἐνώπιόν τοῦ βασιλέως. Σύ, βασιλεῦ, βασιλεύς βασιλέων, ᾧ ὁ Θεός τοῦ Οὐρανοῦ βασιλείαν ἰσχυράν καί κραταιάν καί ἔντιμον ἔδωκεν ἐν παντί τόπῳ, ὅπου κατοικοῦσιν οἱ υἱοί τῶν ἀνθρώπων· θηρία τε ἀγροῦ, καί πετεινά οὐρανοῦ, καί ἰχθύας τῆς θαλάσσης ἔδωκεν ἐν τῇ χειρί σου, καί κατέστησέ σε κύριον πάντων· σύ εἶ ἡ κεφαλή ἡ χρυσή καί ὀπίσω σου ἀναστήσεται βασιλεία ἑτέρα ἥττων σου, καί βασιλεία τρίτη, ἥτις ἐστίν ὁ χαλκός, ἥ κυριεύσει πάσης τῆς γῆς, καί βασιλεία τετάρτη, ἥτις ἔσται ἰσχυρά ὡς σίδηρος· ὅν τρόπον ὁ σίδηρος λεπτύνει καί δαμάζει πάντα, οὕτως πάντα λεπτύνει καί δαμάσει. Καί ὅτι εἶδες τούς πόδας καί τούς δακτύλους μέρος μέν τι ὀστράκινον, μέρος δέ τι σιδηροῦν, βασιλεία διηρημένη ἔσται, καί ἀπό τῆς ρίζης τῆς σιδηρᾶς ἔσται ἐν αὐτῇ, ὅν τρόπον εἶδες τόν σίδηρον ἀναμεμιγμένον τῷ ὀστράκῳ. Καί οἱ δάκτυλοι τῶν ποδῶν μέρος μέν τι σιδηροῦν, μέρος δέ τι ὀστράκινον, μέρος τι τῆς βασιλείας ἔσται ἰσχυρόν, καί ἀπ᾽ αὐτῆς ἔσται συντριβόμενον. Ὅτι εἶδες τόν σίδηρον ἀναμεμιγμένον τῷ ὀστράκῳ, συμμιγεῖς ἔσονται ἐν σπέρματι ἀνθρώπων, καί οὐκ ἔσονται προσκολλώμενοι οὗτος μετά τούτου, καθώς ὁ σίδηρος οὐκ ἀναμίγνυται μετά τοῦ ὀστράκου. Καί ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν βασιλέων ἐκείνων ἀναστήσει ὁ Θεός τοῦ οὐρανοῦ βασιλείαν, ἥτις εἰς τούς αἰῶνας οὐ διαφθαρήσεται, καί ἡ βασιλεία αὐτοῦ λαῷ ἑτέρῳ οὐχ ὑπολειφθήσεται· λεπτυνεῖ καί λικμήσει πάσας τάς βασιλείας καί αὕτη ἀναστήσηται εἰς τούς αἰῶνας. Ὅν τρόπον εἶδες, ὅτι ἀπό ὄρους ἐτμήθη λίθος ἄνευ χειρῶν καί ἐλέπτυνε τό ὄστρακον, τόν σίδηρον, τόν χαλκόν, τόν ἄργυρον,

τόν χρυσόν, ὁ Θεός ὁ μέγας ἐγνώρισε τῷ βασιλεῖ, ἅ δεῖ γενέσθαι μετά ταῦτα· καί ἀληθινόν τό ἐνύπνιον καί πιστή ἡ σύγκρισις [ἡ ἐξήγησις] αὐτοῦ».

Ἀκούσας ὁ βασιλεύς Ναβουχοδονόσορ, πεισθείς δέ, ὅτι πράγματι ὁ ἀληθινός Θεός ἀπεκάλυψεν εἰς τόν Δανιήλ καί τό ἐνύπνιον καί τήν ἐξήγησιν αὐτοῦ, ἔκυψε καί ἐπροσκύνησεν ὁ ἰσχυρός καί ἀγέρωχος αὐτός βασιλεύς τόν ἐν αἰχμαλωσίᾳ Ἰουδαῖον, εἶπε δέ πρός αὐτόν· «Ἐπ' ἀληθείας ὁ Θεός ὑμῶν, αὐτός ἐστι Θεός θεῶν καί Κύριος τῶν βασιλέων, ὁ ἀποκαλύπτων μυστήρια, ὅτι ἠδυνάσθη ἀποκαλύψαι τό μυστήριον τοῦτο». Ἀμείβων δέ ὁ βασιλεύς τόν Δανιήλ κατέστησεν αὐτόν γενικόν του ἐπίτροπον ἐπί ὅλων τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Βαβυλῶνος. Ὁ Δανιήλ δέν ἐλησμόνησεν ἐν τῇ εὐκαιρίᾳ ἐκείνη τούς φίλους του. Τῇ παρακλήσει του ὁ Ἀνανίας, ὁ Ἀζαρίας καί ὁ Μισαήλ ἔλαβαν σπουδαῖα ἀξιώματα ἐν τῇ δημοσίᾳ διοικήσει τῆς Βαβυλῶνος.

Ὁ Ναβουχοδονόσορ ἐβασίλευε τῷ 597 π.Χ. Δέκα ὀκτώ ἔτη ὕστερον τῷ 579, κατά τά ἔθη τῶν εἰδωλολατρῶν βασιλέων κατεσκεύασε καί ἐκεῖνος εἰκόνα ἰδικήν του χρυσῆν, ὕψους πήχεων ἑξήκοντα, πλάτους πήχεων ἕξ. Προκειμένου δέ νά τελεσθοῦν τά ἀποκαλυπτήρια αὐτῆς προσεκλήθησαν νά παραστοῦν οἱ ὕπατοι ὅλοι τοῦ κράτους καί οἱ στρατηγοί καί οἱ τοπάρχαι καί πάντες ἐν γένει οἱ ἐν ἀξιώματι. Ἡ διαταγή ἐξετελέσθη, πλήν δέ αὐτῶν παρέστησαν καί οἱ κάτοικοι πάντες τῆς Βαβυλῶνος καί πλεῖστοι ἄλλοι συρρεύσαντες ἐκ τῶν ἀπειραρίθμων ἐπαρχιῶν. Τό πρόγραμμα τῆς τελετῆς περιλάμβανεν, ὅτι οἱ παριστῶντες ὤφειλαν νά προσκυνήσουν τήν χρυ-

σήν εἰκόνα εὐθύς ὡς ἤκουον τήν φωνήν τῆς σάλπιγγος καί τῶν ἄλλων μουσικῶν ὀργάνων. Διά τούς παραβάτας ὡρίζετο, ὅτι θά ἐρρίπτοντο εἰς κάμινον πεπυρωμένην. Τόν καθορισμόν τῆς τοιαύτης ποινῆς εἶχαν ὑποβάλει εἰς τόν Ναβουχοδονόσορ ἀξιωματοῦχοι Χαλδαῖοι, ἐπιζητοῦντες τήν εὐκαιρίαν νά διαβάλουν καί ἄρουν ἐκ τοῦ μέσου τόν Δανιήλ, τόν Ἀνανίαν, τόν Ἀζαρίαν καί τόν Μισαήλ. Διότι ἐγνώριζαν, ὅτι οὗτοι, ὡς πιστοί Ἰουδαῖοι, τηροῦντες εὐλαβῶς τά τοῦ νόμου των, δέν ἐπροσκύνουν εἴδωλον καί ὁμοίωμα οὐδενός. Καί κατά μέν τοῦ Δανιήλ ἀπόντος ἐκ τῆς τελετῆς ἐκείνης, πιθανῶς ἕνεκα σπουδαίας ἀποστολῆς τοῦ κράτους, δέν ἠδυνήθησαν νά διατυπώσουν κατηγορίαν· κατήγγειλαν ὅμως τούς τρεῖς ἄλλους, ὅτι δέν ὑπήκουσαν εἰς τό βασιλικόν πρόσταγμα, ὅτι δέν ἐπροσκύνησαν τήν εἰκόνα τήν χρυσήν, ὅτι ἠσέβησαν οὕτω εἰς τόν βασιλέα καί ἔπρεπε νά ὑποστοῦν τήν ταχθεῖσαν ποινήν.

Ὁ Ναβουχοδονόσορ ἐξωργίσθη ὑπό τῆς καταγγελίας ἐκείνης καί διέταξε νά ἐμφανισθοῦν αὐθωρεί ἐνώπιόν του ὁ Ἀνανίας, ὁ Ἀζαρίας καί ὁ Μισαήλ. Ἀνακρίνων δέ τούς ἠρώτησε, ἐάν πράγματι παρέβησαν τό πρόσταγμά του καί δέν ἀνελογίσθησαν τήν ποινήν, ἥτις θά ἔπληττε τούς παραβάτας. Οἱ τρεῖς εὐσεβεῖς καί εἰλικρινεῖς νεανίαι δέν διημφισβήτησαν τήν καταγγελίαν, οὐδέ ἐζήτησαν νά ἐξευμενίσουν ταπεινῶς τήν βασιλικήν ὀργήν. Μέ πᾶσαν παρρησίαν, ἀτενίσαντες πρός τόν αὐτοκράτορα, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐξηρτᾶτο κατά τό ἀνθρώπινον ἡ ζωή ἤ ὁ θάνατός των, εἶπαν πρός αὐτόν· «Οὐ χρείαν ἔχομεν ἡμεῖς περί τοῦ ρήματος τούτου ἀποκριθῆναί σοι.

Ἔστι γάρ Θεός ἡμῶν ἐν οὐρανοῖς, ᾧ ἡμεῖς λατρεύομεν, δυνατός ἐξελέσθαι ἡμᾶς ἐκ τῆς καμίνου τοῦ πυρός, τῆς καιομένης καί ἐκ τῶν χειρῶν σου, βασιλεῦ, ῥύσεται ἡμᾶς. Καί ἐάν μή, γνωστόν ἔστω σοι, βασιλεῦ, ὅτι τοῖς θεοῖς σου οὐ λατρεύομεν, καί τῇ εἰκόνι, ᾗ ἔστησας, οὐ προσκυνοῦμεν».

Ἡ ἀπάντησις ἐξέκαυσε τόν θυμόν τοῦ Ναβουχοδονόσορ, καί μέ ἠλλοιωμένην τήν ὄψιν, καί φωνήν παλλομένην ἐξ ἀκρατήτου ὀργῆς, διέταξε νά πυρωθῇ ἑπταπλασίως ἡ κάμινος. Προσκαλέσας δέ ρωμαλέους ἄνδρας, διέταξεν αὐτούς νά συλλάβουν τούς Ἰουδαίους νεανίας καί νά τούς ρίψουν εἰς τό πῦρ.

Ἡ διαταγή ἐξετελέσθη. Ἡ κάμινος ἐξεκαύθη περισσά, οἱ δέ Ἀνανίας, Ἀζαρίας καί Μισαήλ ὡδηγήθησαν δέσμιοι πρός αὐτήν. Ἀλλά δέν ἐστάθη καμμία ἀνάγκη νά τούς ρίψουν ἐντός τῶν φλογῶν, διότι μόνοι των μετά πολλῆς προθυμίας καί μέ τάς ὄψεις φαιδράς ἔσπευσαν νά εἰσέλθουν ὑμνοῦντες τόν Θεόν καί εὐλογοῦντες τόν Κύριον.

Καί ἡ ἐλπίς τῶν τριῶν νέων δέν κατησχύνθη. Οὗτοι μέν περιεπάτουν ἐν τῇ καμίνῳ, χωρίς νά τούς ἐγγίση διόλου τό πῦρ καί νά τούς παρενοχλήση ποσῶς, αἰσθανόμενοι ἀπ᾽ ἐναντίας πνεῦμα δρόσου διασυρίζον ἐν αὐτῇ. Ἀλλά καί αἱ φλόγες δέν ἔμειναν ἀνικανοποίητοι· οἱ βασικοί ὑπηρέται, προσπαθοῦντες νά ὑπερπυρώσουν τήν κάμινον συμφώνως πρός τήν βασιλικήν διαταγήν, ἐξηκολούθουν νά ρίπτουν ἐντός νάφθαν καί πίσσαν καί στυππεῖον καί κληματίδας. Αἱ φλόγες ἐξεχύθησαν τοιουτοτρόπως καί ἔξω τῆς καμίνου κατέκαυσαν δέ τούς ἐκτελεστάς τοῦ βασιλικοῦ προστάγματος.

Ὁ Ναβουχοδονόσορ, καθήμενος ὀλίγον ἀπωτέρω ἐπί θρόνου καί κυκλούμενος ἀπό πολλούς μεγιστάνας, κατεθορυβήθη, ὅτε εἶδε τό πῦρ νά κατατρώγη τούς ὑπηρέτας του. Οὐδ' ἐβράδυνε νά τόν καταλάβη ἔκστασις καί θαυμασμός. Διότι ἤκουεν ἐντός τῆς καμίνου ἀντηχοῦντας ὕμνους, ὅτε ἡ φλόγα ἠλαττώθη, προσελθών ἐγγύτερα, διέκρινεν ἐντός τῆς καμίνου περιπατοῦντας ἐν μέσῳ τοῦ πυρός τέσσαρας ἄνδρας. Καί ὅμως ὁ βασιλεύς ἐγνώριζεν, ὅτι δέν ἐρρίφθησαν παρά τρεῖς. Ποῖος νά ἦτο ἄραγε ὁ τέταρτος; Ἀφοῦ ἡ φλόγα κατέπεσε περισσότερον, ὁ Ναβουχοδονόσορ προσῆλθε πρός τήν θύραν τῆς καμίνου, χωρίς δέ ὀργήν τώρα, ἐπιεικής μᾶλλον καί ταπεινωμένος. Καί εἶπε πρός τούς νεανίας, τούς ὁποίους ἀπεκάλεσε δούλους τοῦ Θεοῦ τοῦ Ὑψίστου, νά ἐξέλθουν. Ἐξῆλθαν ἐκεῖνοι ὑγιεῖς, λάμποντες ἀκέραιοι, χωρίς νά φλογισθῆ θρίξ τῆς κεφαλῆς των, χωρίς νά πάθη τό παραμικρόν ἡ ἐνδυμασία των. Ὁ βασιλεύς ἐζήτησε καί τόν τέταρτον· ἀλλ' οἱ νεανίαι εἶπον εἰς αὐτόν, ὅτι δέν ἦτο παρά ἄγγελος, τόν ὁποῖον ὁ Θεός ἀπέστειλε πρός φύλαξιν καί λύτρωσιν τῶν δούλων του. Ὁ Ναβουχοδονόσορ ἔκυψεν εὐλαβής πρό τοῦ κραταιοῦ ἐκείνου θαύματος. Ὑπό τήν ἐντύπωσιν τοῦ περιλάμπρου γεγονότος, λησμονῶν τό ἴδιον αὐτοῦ θρήσκευμα, διεκήρυξεν ὅτι «οὐκ ἔστι Θεός ἕτερος, ὅστις δυνηθήσεται ρύσασθαι οὕτως». Ἐκδηλώνων δέ τήν τώρα περισσοτέραν του εὔνοιαν, περιέβαλε μέ ἀξίωμα μεγαλύτερον τούς τρεῖς εὐσεβεῖς νέους, καταστήσας αὐτούς ἐπί κεφαλῆς πάντων τῶν Ἰουδαίων, τῶν ἐν τῷ κράτει αὐτοῦ. Καί ἤδη ἐπανερχόμεθα εἰς τόν Δανιήλ, ὅστις ἐν τῷ μεταξύ εἶχεν μετονομασθῆ Βαλτάσαρ, καθώς πάλιν ὁ Ἀνανίας

Σεδράχ, ὁ δέ Μισαήλ Μισάχ καί ὁ Ἀζαρίας Ἀβδεναγώ· διότι οἱ Βαβυλώνιοι, ὅπως καί ἄλλοι, συνήθιζαν νά μεταβάλλουν τά ὀνόματα ὄχι μόνον τῶν κατακτηθεισῶν πόλεων, ἀλλά καί τῶν αἰχμαλωτισθέντων κατοίκων των. Τοιουτοτρόπως ὁ Ναβουχοδονόσορ εἶχε μετονομάσει καί τόν Μαθανίαν εἰς Σεδεκίαν, προηγουμένως δέ Νεκῶ ὁ β΄ μετωνόμασε τόν Ἐλιακείμ εἰς Ἰωακείμ.

Πρωΐαν τινά ὁ Ναβουχοδονόσορ ἠγέρθη καί πάλιν ἀπό τήν κλίνην του περίφροντις· ἕτερον ἐνύπνιον συνετάραξεν αὐτόν σφοδρῶς. Καί ἐνῶ οἱ Χαλδαῖοι σοφοί ἠδυνάτουν νά τό ἑρμηνεύσουν, ὁ Δανιήλ, φωτιζόμενος ὑπό τοῦ Θεοῦ, ἔκαμε τήν ἐξήγησιν. Ἰδού τό ἐνύπνιον· ὁ βασιλεύς ἐθεώρει δένδρον ὑψηλότατον καί πλατύτατον, μέ ὡραῖα φύλλα, μέ καρπόν ἀφθονώτατον. Εἰς τούς κλάδους του κατώκουν τοῦ οὐρανοῦ τά ὄρνεα, καί κάτω του κατεσκήνουν τά θηρία τά ἄγρια· ἀλλ' ἐξαίφνης ἐνέσκηψε λαῖλαψ καί κατέβη ἅγιος ἀπό τοῦ οὐρανοῦ καί ἐφώναξε δυνατά· «Ἐκκόψατε τό δένδρον καί ἐκτίλατε τούς κλάδους αὐτοῦ, καί ἐκτινάξατε τά φύλλα αὐτοῦ, καί διεσκορπίσατε τόν καρπόν αὐτοῦ, σαλευθήτωσαν τά θηρία ὑποκάτωθεν αὐτοῦ καί τά ὄρνεα ἀπό τῶν κλάδων αὐτοῦ. Πλήν τήν φυήν τῶν ριζῶν αὐτοῦ ἐν τῇ γῇ ἐάσατε, καί ἐν δεσμῷ σιδηρῷ καί χαλκῷ, καί ἐν τῇ χλόῃ τῇ ἔξω καί ἐν τῇ δρόσῳ τοῦ οὐρανοῦ κοιτασθήσεται καί μετά τῶν θηρίων ἡ μερίς αὐτοῦ ἐπί τῷ χόρτῳ τῆς γῆς. Ἡ καρδία αὐτοῦ ἀπό τῶν ἀνθρώπων ἀλλοιωθήσεται, καί καρδία θηρίου δοθήσεται αὐτῷ καί ἑπτά καιροί ἀλλαγήσονται ἐπ' αὐτόν».

Ὁ Δανιήλ ἐξήγησεν αὐτό ὡς ἑξῆς: Τό δένδρον τό μέγα ὑπεσήμαινεν αὐτόν τόν Ναβουχοδονόσορ μέ τό

μεγαλεῖον καί τήν ἰσχύν του. Ἀλλ' ἐπειδή προσέκρουσεν ἐν πολλοῖς εἰς τό θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ θά ἐπέφερε ποινήν, καί ὁ Ναβουχοδονόσορ ἐπί ἑπτά ἔτη θά ὑφίστατο διανοητικήν πληγήν, ὑπό τήν ὁποίαν θά ἔχανε τήν συνείδησιν τοῦ ἀνθρωπισμοῦ του. Ἡ κατάστασις αὕτη θά διήρκει ἐπί ἑπταετίαν, ἔπειτα δέ ἐπανερχόμενος εἰς ἑαυτόν ὁ βασιλεύς θά ἐγνώριζε τήν ἐξουσίαν τήν οὐράνιον.

Ἡ ἐξήγησις ἐπελήθευσεν· ὁ Ναβουχοδονόσορ ἔπαθε σφοδράν νοητικήν διατάραξιν, ὑπό τήν ὁποίαν ἐνόμιζεν ἑαυτόν ζῶον καί περιεπάτει τετραποδητί. Ἀπηλλάγη δέ τῆς μάστιγος ταύτης μετά ἔτη ἑπτά.

Ὁ Δανιήλ ἐξήγησε καί τήν περίφημον ὅρασιν τοῦ βασιλέως τῆς Βαβυλῶνος Βαλτάσαρ. Παραθέσας οὗτος δεῖπνον μέγα εἰς χιλίους μεγιστάνας, πλήρης δέ μέθης ἐκ τοῦ οἴνου καί τῆς παρουσίας τῶν παλλακῶν αὐτοῦ, ἐχρησιμοποίησεν εἰς ποτήρια κατά τό συμπόσιον τά ἀργυρά καί χρυσά σκεύη τοῦ ναοῦ τοῦ Κυρίου, τά ὁποῖα ὁ Ναβουχοδονόσορ εἶχε παραλάβει κα-τά τήν ἅλωσιν τῆς Ἱερουσαλήμ. Ἀλλ' ἡ ἀσέβεια αὐτή ἐξήγειρε τήν ὀργήν τοῦ Θεοῦ. Καί ἐν τῇ ἀκμῇ τοῦ συμποσίου καί τῇ κορυφώσει τῆς εὐθυμίας, ἐνῶ ἔπιναν ἀκόμη ἀπό τά ἱερά ποτήρια ὁ βασιλεύς καί οἱ μεγιστᾶνες καί αἱ παλλακαί καί ἔψαλλαν ὕμνους εἰδωλολατρικούς, ὅρασις παράδοξος καί φοβερά παρέστη πρό τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ Βαλτάσαρ. Δάκτυλοι χειρός ἀνθρωπίνης, χωρίς νά φαίνεται ἄνθρωπος, ἔγραψαν εἰς τόν ἀπέναντι τοῦ βασιλέως τοῖχον τάς ἑξῆς τρεῖς λέξεις: Μανή, Θεκέλ, Φαρές. Ἡ ὅρασις κατετρόμαξε τόν ἄνακτα. Ἡ μορφή του ἠλλοιώθη, τά γόνατά του ἔτρεμαν, ἡ ὀσφύς των παρέλυσεν.

Ἡ εἴδησις ἔφθασε καί ὡς τῆς βασιλίσσης τά ὦτα, ἡ ὁποία, διά τήν παρουσίαν τῶν παλλακῶν, δέν μετεῖχεν εἰς τό συμπόσιον. Σπεύσασα δέ τότε καί εἰσελθοῦσα, ὑπέδειξεν εἰς τόν Βαλτάσαρ νά καλέση τόν Δανιήλ πρός ἐξήγησιν τῆς ὁράσεως. Μετ᾽ ὀλίγον ἐκαλεῖτο οὗτος, εἶπε δέ θαρραλέως πρός τόν Βαλτάσαρ ὅτι διά τήν ἀσεβῆ μεταχείρισιν τῶν ποτηρίων τοῦ ναοῦ τοῦ Κυρίου καί τό ἀνόσιον συμπόσιον, ὁ Ὕψιστος ὑπεδήλωσεν εἰς αὐτόν τά μέλλοντα νά συμβῶσι διά τῆς μυστηριώδους ἐκείνης γραφῆς. «Μανή» ἐσήμαινεν, ὅτι ὁ Θεός ἐζύγισε τήν βασιλείαν του· «Θεκέλ», ὅτι τήν εὗρεν ἐλλιπῆ· «Φαρές» ὅτι τήν διέλυσεν.

Ὁ Βαλτάσαρ κατεσχέθη ἀπό φόβον. Καί νομίζων, ὅτι ὁ κίνδυνος θά ἀπετρέπετο, ἐάν ἐπεριποιεῖτο τόν Δανιήλ, ἀνέδειξεν αὐτόν τρίτον ἄρχοντα ἐν τῇ βασιλείᾳ του. Ἀλλ᾽ ἡ χείρ τοῦ Θεοῦ ἐπήρχετο γοργή καί ἀμεταμέλητος. Τήν αὐτήν νύκτα Κῦρος, ὁ βασιλεύς τῶν Περσῶν, ταχύς καί ραγδαῖος ἐπελθών, εἰσέβαλεν εἰς τήν Βαβυλῶνα καί ἐφόνευσε τόν Βαλτάσαρ, τῷ 538 π.Χ.

Καί ὁ Κῦρος ὡσαύτως περιέβαλε διά πολλῆς τιμῆς τόν Δανιήλ, τόν ὁποῖον εὗρεν ἱκανόν νά διαπρέπη μεταξύ τῶν ἀρίστων λειτουργῶν τοῦ Κράτους. Ἀλλά καί ὁ βασιλεύς Δαρεῖος ὕστερον, διαιρέσας τήν εὐρυχωροτάτην βασιλείαν του εἰς 120 σατραπείας, διώρισεν ἐφόρους, οὕτως εἰπεῖν, καί ἐλεγκτάς αὐτῶν τρεῖς ἀνωτέρους ἄρχοντας, εἷς τῶν ὁποίων ἦτο καί ὁ Δανιήλ. Πολλοί ὅμως ἐκ τῶν μεγιστάνων, ἐκ φθόνου πρός τόν διακεκριμένον Ἰουδαῖον, τόν τοσοῦτον τιμώμενον ὑπό τόσης σειρᾶς βασιλέων, παρέπεισαν τόν ἄλλως συνετόν καί μετριοπαθῆ Δαρεῖον νά ἐκδώση δι-

άταγμα παρεμποδίζον τήν ἰδιαιτέραν προσευχήν ἐπί τριάκοντα ἡμέρας. Καί ὁ παραβάτης ἠπειλεῖτο ὅτι θά ἐρρίπτετο εἰς τόν λάκκον τῶν λεόντων.

Ὁ Δανιήλ, πιστός εἰς τά καθήκοντα τοῦ νόμου του, καί μή καταπατῶν τό θέλημα τοῦ Θεοῦ χάριν θελήματος οἱουδήποτε ἀνθρώπου, ἐξηκολούθησε τήν τακτικήν του καθ' ἑκάστην ἡμέραν προσευχήν. Τόν κατήγγειλαν λοιπόν, ἐκεῖνος δέν ἠρνήθη, καί ὁ Δαρεῖος, μετά λύπης του πολλῆς, διέταξε νά τόν ρίψουν εἰς τόν λάκκον τῶν λεόντων, μή κρίνων ἐπιτρεπομένην τήν ἀθέτησιν πανδήμου διατάγματος. Ἀλλ' ὁ Θεός ἐπροστάτευσε τόν πιστόν δοῦλον καί τηρητήν τοῦ νόμου του. Ὁ Δανιήλ παρέμεινε καί ἐξῆλθεν ἀβλαβής, χωρίς νά τόν θίξουν διόλου τά θηρία.

Ὑπάρχει κανείς, ὁ ὁποῖος ν' ἀγνοῇ τήν ἔξοχον ἱστορίαν τῆς Σωσσάνης, τῆς εὐσεβοῦς θυγατρός τοῦ Χελκίου, τῆς περικαλλοῦς συζύγου τοῦ Ἰωακείμ; Εἰς τήν σατανικήν πλεκτάνην, τήν ὁποίαν εἶχαν στήσει ἐναντίον της οἱ δύο ἀσελγεῖς πρεσβύτεροι, οἱ μή δυνηθέντες νά κορέσουν τούς ἐνόχους πρός αὐτήν πόθους των, ὁ Κύριος ἔφερε τήν σωτηρίαν ἐμπνεύσας παιδάριον ἀκόμη τόν Δανιήλ. Οὗτος, συστήσας τήν χωριστήν ἀνάκρισιν τῶν δύο συκοφαντῶν, κατέδειξε τήν συκοφαντίαν διά τῶν ἀντιφάσεών των, καί ἔγινεν ἔκτοτε ἤδη φημισμένος μεταξύ τοῦ ἰουδαϊκοῦ λαοῦ.

Ὁ Δανιήλ εἶνε ὁ τέταρτος τῶν μεγάλων λεγομένων προφητῶν. Ἡ τελευταία του ὅρασις θεωρεῖται ὅτι ἔγινε τῷ 534 παρά τάς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ Τίγριδος. Τό ἔτος τοῦ θανάτου του δέν εἶνε γνωστόν ἐπακριβῶς. Ἀπέθανεν ὅμως πίθανῶς εἰς τά Σοῦσα.

Ἀπολυτίκιον
Ἦχος β΄.

Μεγάλα τὰ τῆς πίστεως κατορθώματα! ἐν τῇ πηγῇ τῆς φλογός, ὡς ἐπὶ ὕδατος ἀναπαύσεως, οἱ ἅγιοι τρεῖς παῖδες ἠγάλλοντο· καὶ ὁ Προφήτης Δανιήλ, λεόντων ποιμήν, ὡς προβάτων ἐδείκνυτο. Ταῖς αὐτῶν ἱκεσίαις, Χριστὲ ὁ Θεός, ἐλέησον ἡμᾶς.

Κοντάκιον τοῦ Προφήτου
Ἦχος γ΄. Ἡ Παρθένος σήμερον.

Καθαρθεῖσα Πνεύματι, ἡ καθαρά σου καρδία, προφητείας γέγονε, φαεινοτάτης δοχεῖον· βλέπεις γὰρ ὡς ἐνεστῶτα τὰ μακρὰν ὄντα, λέοντας, ἀποφιμοῖς δὲ βληθεὶς ἐν λάκκῳ· διὰ τοῦτό σε τιμῶμεν, Προφῆτα Μάκαρ, Δανιὴλ ἔνδοξε.

Ἕτερον Κοντάκιον τῶν Ἁγίων Παίδων
Ἦχος πλ. β΄. Αὐτόμελον.

Χειρόγραφον εἰκόνα μὴ σεβασθέντες, ἀλλ᾽ ἀγράφῳ οὐσίᾳ θωρακισθέντες, Τρισμακάριοι ἐν τῷ σκάμματι, τοῦ πυρὸς ἐδοξάσθητε· ἐν μέσῳ δὲ φλογός, ἀνυποστάτου ἱστάμενοι, Θεὸν ἐπεκαλεῖσθε· Τάχυνον ᾧ οἰκτίρμων, καὶ σπεῦσον ὡς ἐλεήμων, εἰς τὴν βοήθειαν ἡμῶν, ὅτι δύνασαι βουλόμενος.